МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання освітніх систем

Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30.08.2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Оцінювання освітніх систем
Викладачі	Професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика Савчук Борис Петрович
Контактний телефон викладачів	067 73 065 73
E-mail викладача	boris_savchuk@ukr.net
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС -3 (90 год.)

2. Анотація до курсу

Курс «Оцінювання освітніх систем» спрямований на формування у студента фахово-педагогічного розуміння суті, змісту, ролі, функціональності, технологій діагностики і оцінювання як важливої складової освітнього процесу у вищій школі та педагогічної взаємодії його суб'єктів. Тематика і зміст курсу орієнтовані на формування у студентів системи знань про зміст, методи, форми діагностики і оцінювання у закладах вищої освіти та умінь і навичок їхнього застосування на практиці.

Основні теоретичні положення, ідеї курсу розглядаються крізь призму психологічних механізмів, закономірностей, законів природного розвитку людини, її пізнавальної діяльності, становлення особистісних рис, що є умовою творчого пошуку викладачем шляхів, методів, засобів організації педагогічної діяльності. Його вивчення передбачає оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними і практичними основами діагностики і оцінювання, необхідними для виконання професійних функцій викладача вищої школи та вчителя загальноосвітнього закладу. Навчальна дисципліна спрямована на формування знань, умінь практичного застосування конструктивних способів здійснення діагностики і оцінювання у ЗВО. Вона сприяє формуванню у студентів почуття відповідальності за об'єктивне оцінювання знань під час майбутньої професійної

діяльності.

Вивчення курсу відбувається шляхом обговорення, рефлексії, осмислення студентами широкого комплексу проблем діагностики та оцінювання освітніх систем та формування у професійних уявлень і вироблення власних поглядів щодо педагогічної взаємодії і визначення ефективності освітнього процесу у ЗВО.

Зміст дисципліни передбачає формування знань про: 1) теоретичні засади діагностики та оцінювання у системі освіти; 2) зміст, методи, форми, технології організації і здійснення діагностики та оцінювання в структурі освітнього процесу у вищій школі; 3) психолого-педагогічні умови впровадження діагностики та оцінювання у різних типах освітніх закладів; 4) різні підходи, концепції, технології діагностики та оцінювання освітніх систем у світі, Європі та в Україні. Це відповідає трьом змістовим модулям дисципліни, базові блоки якої створюють єдину модульну систему.

Лекційні та семінарські заняття навчальної дисципліни орієнтовані на викладання теоретичних основ та самостійну підготовку студентами проектів, творчих робіт, ситуаційних вправ, їхнього представлення та обговорення у групі, аналіз педагогічних ситуацій, фрагментів навчально-виховного процесу з позиції теоретичних ідей, концепцій, власних педагогічних поглядів, організацію мікровикладання студентів.

Мета і завдання курсу:

Метою вивчення дисципліни є формування в магістрантів системи знань про зміст, методи, форми оцінювання освітніх систем та практичних умінь і навичок їхнього застосування на практиці.

Основними завданнями вивчення цієї дисципліни є:

- оволодіння теоретичними і практичними основами оцінювання, необхідними для професійної діяльності менеджера з управління освіти та викладача вищої школи;
- формування знань, умінь щодо застосування конструктивних способів здійснення оцінювання у сфері освіти;
- формування розуміння сутності і значення системи оцінювання в навчально-виховному процесі ЗВО та готовності до її практичного здійснення;
- виховання відчуття відповідальності за об’єктивне оцінювання знання здобувачів освіти.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни магістранти повинні:

знати:

- предмет, завдання, основні категорії оцінювання освітніх систем;
- проблеми й методи дослідження оцінювання освітніх систем;
- класифікацію, форми і методи оцінювання освітніх систем;
- сутність європейської кредитно-трансферної системи (ECTS);

- діагностику професійної компетентності студентів;
- закони, закономірності й принципи здійснення оцінювання освітніх систем;
- основні види й методи оцінювання освітніх систем і результатів навчання;
- сутність рейтингової системи оцінювання.

уміти:

- проводити комп'ютерне тестування та обробляти його результати;
- користуватися шкалою оцінювання ECTS;
- будувати рейтинг здобувачів освіти;
- застосовувати різні методи оцінювання освітніх систем;
- здійснювати педагогічне стимулювання самостійної роботи студентів;
- аналізувати причини неуспішності здобувачів освіти у навчанні та визначати дидактичні засоби боротьби з невдачами тощо.

Компетентності:

- обізнаність із теоретико-методологічними основами, категоріальним апаратом та технологіями і методиками здійснення діагностики та оцінювання освітніх систем;
- спроможність трансформувати теоретичні знання у практичну діяльність з організації і здійснення діагностики та оцінювання у ЗВО;
- готовність використовувати педагогічні знання у майбутній педагогічній практиці та самостійній освітній діяльності;
- здатність оперувати інноваційними методами, формами і засобами діагностики та оцінювання, які сприятимуть розв'язанню освітніх проблем та стимулюють навчальну діяльність здобувачів освіти;
- готовність студентів до самоосвіти та професійного самовдосконалення.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14 год.
семінарські заняття/практичні/лабораторні	16 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
1	Освітні/педагогічні науки	V	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	**Форма**	**Література**	**Завдання,**	**Вага**	**Термін ви-**

	заняття		год	оцінки	конання
Тема 1. Теоретичні та методологічні основи оцінювання освітніх систем 1. Зв'язок навчальної дисципліни з курсами психології, педагогіки й методики навчання. 2.Мета вивчення дисципліни «Оцінювання освітніх систем». 3.Контроль і оцінювання - невід'ємні елементи освітньої діяльності.	Лекція	1-3, 8-11, 11, 15, 16, 17, 21-23	Опрацювання конспектів лекції та літератури 2 год		Протягом семестру згідно із розкладом занять
Тема 2.. Види і методи педагогічного оцінювання і його психолого-педагогічні результати. 1. Стандартизоване оцінювання. 2. Види та методи традиційного оцінювання. 3.Психолого-педагогічні аспекти оцінювання.	Лекція	8-10, 12, 17, 21, 23-24	Опрацювання конспектів лекції та літератури 2 год		Протягом семестру згідно із розкладом занять
Тема 3. Рівні досягнення освітніх результатів 1.Шкали, системи, таксономії освітніх результатів (Б. Блум). 2.Категорії освітніх результатів. 3. Визначення рівнів освітніх результатів в експериментальних дослідженнях.	Лекція	2, 3, 14, 15, 16, 21, 23-26	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год		Протягом семестру згідно із розкладом занять
Тема 4. Історія розвитку оцінювання в Україні 1.Витоки бальної системи оцінювання. 2.Обраня критеріїв і моделей оцінювання. 3.Сучасні шкали оцінювання навчальних досягнень у системі освіти України.	Лекція	3, 4, 6, 8-10, 14, 15, 16, 17, 21, 23, 26	Опрацювання конспектів лекції та літератури 2 год		Протягом семестру згідно із розкладом занять

Тема 5. Теорія та практика оцінювання в європейських країнах 1.Підходи до оцінювання результатів навчання в зарубіжних освітніх системах. 2.Концептуальні засади оцінювання у різних країнах світу. 3. Основні критерії системи оцінювання в країнах ЄС. 4.Особливості систем оцінювання у країнах ЄС.	Лекція	3, 6, 7, 8, 10-11, 14, 15, 16, 17, 21-23.	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 4 год		Протягом семестру згідно із розкладом занять
Тема 6. Європейська кредитно-трансферна система накопичення – ECTS. 1. Характерні особливості системи ECTS. 2. Базові елементи системи ECTS. 3. Основні документи ECTS: інформаційний пакет, навчальний пакет.	Лекція	9, 10, 11, 12, 15, 20, 23, 27	Опрацювання конспектів лекції та літератури 2 год		Протягом семестру згідно із розкладом занять
Тема 7. Основні підходи до визначення понять рейтинг, моніторинг, портфоліо 1. Педагогічний моніто-ринг: основні дефініції. 2.Характер моніторингу: констатувальний, порівняльний, діагностичний, прогностичний, пролонгований. 3.Портфоліо. Функції портфоліо. 4.Рейтингова система оцінювання.	Лекція	1-9, 15-17, 20, 21, 23, 31.	Опрацювання джерел, 2 год.	2,5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 1. Теоретичні та методологічні основи оцінювання освітніх	Семінарське заняття	1-9, 15-17, 20, 21, 23-25.	Опрацювання джерел, 2 год.	5 б.	Протягом 1семестру згідно з

систем 1.Оцінювання навчальної діяльності: зміст і педагогічні вимоги. 2.Принципи і завдання оцінювання. 3.Етапи розробки процедури оцінювання. 4. Визначення мети і очікуваних результатів оцінювання. 5.Визначення критеріїв оцінювання. 6. Вибір способу і шкали оцінювання. 7.Моделі оцінювання.					розкладом занять
Тема 2. Види і методи педагогічного оцінювання і його психолого-педагогічні результати. 1. Класифікація видів оцінюваня і контролю за навчанням: (діагностичний, попереджувально-застережливий, поточний, повторний, періодичний, тематичний, підсумковий) 2.Методи аналізу й оцінювання знань, умінь та навичок (усна, письмова, графічна, практична перевірка). 3. Функції педагогічної оцінки	Семінарське заняття	2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 14, 20-23.	Опрацювання джерел, 2 год.	5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 3. Визначення і зміст систем оцінювання 1.Характер моніторингу (констатувальний, порівняльний, діагностичний, прогностичний, пролонгований). 2. Функції портфоліо. Портфоліо досягнень. Способи оцінювання портфоліо. 3.Рейтингова система	Семінарське заняття	6-9, 15-17, 20, 21, 23	Опрацювання джерел, 2 год.	5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять

оцінювання. 4. Шкали оцінювання. Інтегральна оцінка.					
Тема 4. Поняття якості освіти 1.Оцінка діяльності педагогічного складу. 2.Планування якості освіти. 3.Самоатестація, внутрішній і зовнішній моніторинг. 4.Стандарти якості освіти.	Семінарське заняття, круглий стіл	1-9, 15-17, 20, 21, 23	Опрацювання джерел, 2 год.	5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 5. Основні положення сучасної теорії конструювання тестів 1.Педагогічний тест: підходи до визначення. 2. Тестове завдання. 3.Передтестове завдання. 4.Педагогічне і вхідне тестування.	Семінарське заняття	2, 3, 10-11, 15, 17, 21, 22-23.	Опрацювання джерел, 4 год.	2,5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 6. Інтерпретація результатів тестування (занят. 1) 1.Особливості тестування як сучасного засобу оцінювання результатів навчання. 2.Загальні уявлення про комп'ютерне тестування. 3.Форми здійснення комп'ютерного тестування. 4.Переваги й недоліки комп'ютерного тестування. ***Заняття 2.*** 1.Реакції студентів на комп'ютерне тестування. 2.Вплив на виконання тесту попереднього комп'ютерного досвіду. 3.Вплив інтерфейсу користувача на результати комп'ютерного тестування.	Семінарське заняття, презентація	1-9, 15-17, 20, 21, 23	Опрацювання джерел, 4 год.	2,5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 7. Запровадження кредитно-	Семінарське заняття,	2, 3, 6-7, 11,	Опрацюван	2,5 б	Протягом

модульної системи організації навчально-го процесу (КМСОНП) у ЗВО України 1.Заходи і програми запровадження кредитно-модульної системи у ЗВО України. 2.Розроблення та експериментальна перевірка технології застосування елементів ЄСТSу системі вищої освіти України 3. Особливості і труд-нощі запровадження системи ЄСТS в Україні.	круглий стіл	15, 17, 21, 22.	ння джерел, 2 год.		семестру згідно з розкладом занять

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «9.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 30 балів за практичні заняття; 20 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань ККР.
Семінарські заняття Умови допуску до підсумкового контролю	Оцінюються за п'ятибальною системою. Виконання усіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50 .

Політика курсу

Політика курсу базується на:

- гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності;
- засадах співробітництва, спільній діяльності студента і викладача;
- плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвиткові їхнього критичного мислення.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Рекомендована література

Базові документи і література

1. Закон України «Про освіту» 2017 р. zakon.rada.gov.ua/laws/show/1060-12
2. Концепція нової української школи. 2017 р. mon.gov.ua/activity/education/zagalna.../konczepcziya.html.
3. Закон України "Про вищу освіту". Закон від 01.07.2014 № 1556-VIIvnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu.
4. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України N 347/2002 від 17.04.2002 р.
5. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25 червня 2013 року.
6. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) : Постанова Кабінету Міністрів України N 65 від 20.01.1998 р. Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти : Постанова Кабінету Міністрів України N 1074 від 5.09.1996 р.

Основна література:

1. Аванесов В. С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе : Учебное пособие / Аванесов В. С. - М. : Исследовательский центр, 1989. – 167 с.
2. Берещук М.Я. Тестовий контроль та рейтингова оцінка знань студентів / Берещук М.Я. - Х. : ХДАМГ. 2001. – 43 с.
3. В'ятко М.М. Основи теорії і практики вищої освіти / В'ятко М.М. – Запорожье : Просвіта, 2006. – 173 с.
4. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред В.Г. Кременя; авт. кол. М.Ф. Степко та ін. – Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2004. – 384 с.
5. Гіптерс З. В. Педагогіка вищої школи: [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / З. В. Гіптерс ; Національний банк України, Університет банківської справи, Львівський ін-т банківської справи. - К. : УБС НБУ, 2007. - 149 с.
6. Європейські стандарти та рекомендації щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.enqa.eu.

Закон України "

7. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. - 2-е вид., стер. - К. :Знання, 2011. - 486 с.
8. Педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посіб. / З. Н. Курлянд [та ін.] ; ред. З. Н. Курлянд. - 3-є вид., перероб., доп. - К. : Знання, 2007. - 495 с.
9. Педагогіка вищої школи [Текст] : підручник / В. П. Андрущенко [та ін.] ; ред. В. Г. Кремень ; АПН України, Ін-т вищ. освіти. - К. : Педагогічна думка, 2009. - 256 с.
10. Приходько В. В. Педагогічний контроль у вищій школі [Текст] : навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. В. Приходько, В. Г. Вікторов ; Національний гірничий ун-т, Національна металургійна академія України. - Д. : НГУ,

2009. - 150 с.

12. Рядова С.Т. Болонська система / Рядова С.Т. – Львів, 2005. – 77 с.
13. Туркот Т. І. Психологія і педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. І. Туркот. - Херсон : Олді плюс,2013. - 515 с.
14. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посіб. / М. М. Фіцула. - 2-е вид., доп. - К. : Академвидав, 2010. - 456 с.

Додаткова література:

15. Аванесов В.С. Теоретические основы разработки заданий в тестовой форм : учеб. пособ. / Аванесов В.С. – М., 1989. – 367 с.
16. Аніловська Г.Я. Університетська освіта: навчальний посібник / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич ; Мін-во внутрішніх справ України, Львівський держ. ун-т

внутрішніх справ. – Львів : Магнолія 2006, 2009. - 370 с. - (Вища освіта в Україні).

17. Бабкіна, О. Проблеми підвищення якості вищої освіти в Україні у контексті Болонських реформ / Ольга Бабкіна // Освіта і управління. – 2006. – Т.9, № 1. – С. 91–94.
18. Білецький О.В. Становлення освіти / Білецький О.В. – Донецьк : Гірняк, 2003. – 244 с.
19. Бороздина А.И. Высшее образование / Бороздина А.И. – К. : Основи, 2004. – 172 с.
20. Васильев В. И. Основы культуры адаптивного тестирования / В. И. Васильев, Т. Н. Тягунова. – М., 2003. – 580 с.
21. Ветров М.А. Болонский процесс и его основные тезисы / Ветров М.А. - М. : Изд-во научной литературы, 2003. - 264с.
22. Вех Р.М. Внедрение основ Болонского процесса / Вех Р.М. – М : "Молодая Россия", 2004. - 463с.
23. Віват Г. Оцінювання знань і вмінь студентів у загальноосвітній школі / Віват Г. // Рідна школа . – 2000. - № 4. – С. 41-43.
24. Волинка Г.І. Вступ до педагогіки: основи педагогічної теорії / Волинка Г.І. - К. : Вища школа, 2006. - 424с.
25. Волинка Г.І. Педагогіка вищої школи / Волинка Г.І. - К. : Вища освіта, 2005. – 244 с.
26. Воронов М.К. Болонський процес і освіта / Воронов М.К. – К. : Барва, 2004.- 158с.
27. Гулюкина Н.А. Педагогический тест: Этапы и особенности конструирования и использования : Пособ. для преп. / Гулюкина Н.А., Клишина С.В. – Новосибирск : НГТУ, 2001. – 132 с.
28. Дмитренко Г. Цільове управління: вимірювання результативності діяльності учнів і педагогів / Дмитренко Г., Олійник В., Ануфрієва О. – К. : ЦІППО, 1996. – 84 с.
29. Драч І.І. Управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи: теоретико – методичні засади: монографія / І.І. Драч – К.: Дорадо-Друк, 2013. – 456 с.
30. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України : навчально-методичне видання / М. З. Згуровський; Мін-во освіти і науки України, Нац. технічний ун-т України "КПІ". - К. : НТУУ "КПІ", 2006. - 544 с.
31. Коновалова Е. Портфолио как метод оценивания / Коновалова Е. // Директор школи. - 2007. - №2. - С. 89-91.
32. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник/ А. І. Кузьмінський. - К. : Знання, 2013. - 486 с.
33. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання : навчальний посібник / Лозова В.І., Троцко Г.В. / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – 2-е вид., випр. і доп. – Харків : ОВС, 2002. – 400 с.

34. Малышев А.В. Педагогика 21 столетия / Малышев А.В. – К., 2006. – 110 с.

35. Мелехов В.А. Освіта / Мелехов В.А. - К. : Либідь, 2003.-312с.
36. Мот В.С. Педагогіка та Болонський процес / Мот В.С. - К. : Либідь, 2007. – 410с.
37. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник/ В. М. Нагаєв ; Мін-во освіти і науки України, Харківський нац. аграрний ун-т ім. В. В. Докучаєва. - К. : ЦУЛ, 2007. - 232 с.
38. Пастушенко М.М. Педагогіка управління / Пастушенко М.М. – К. : Гравіс, 2005. – 112 с.
39. Переход к Болонскому процесу : Пособие для студентов. – М. : Грани, 2009. – 240 с.

Інформаційні ресурси

40. Національний Темпус-офіс в Україні. – Режим доступу до сайту: http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html

41. Офіційний сайт ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: http: //www.unesco.org/

42. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : http://www.mon.gov.ua.

Викладач:

доктор історичних наук,
професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика Б.П. Савчук